

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny, założony w r. 1883 przez Józefa Rogosza.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beauprè.

KRONIKA.

KUPOJcie TYLKO u CHRZEŚCIAN!

Kraków, 6. lutego.

P. namiestnik hr. Andrzej Potocki przybył dziś rano z Wiednia do Krakowa.

Zmiany w Magistracie. Z powodu nominacji dyrektora i nowego rady Magistratu nastąpiła zmiana kierownictwa niektórych wydziałów. I tak: dotychczasowy zastępca dyrektora Magistratu radca C.ński obejmuje ponownie kierownictwo wydziału V (wojskowy), a dotychczasowy kierownik tegoż wydziału, nowo mianowany radca dr. Zaczek, kierować będzie wydziałem IV szkolnym w miejsce radcy Buszkowskiego, obejmującego kierownictwo wydziału III przemysłowego po radcy drze Schlichtingu. — Ten ostatni powołany został do prezydium Magistratu celem wykonywania aprobaty spraw, załatwionych przez Magistrat.

Z teatru. Z powodu wielkiej ilości niezadowolonych próśb o udzielenie wolnych biletów wstępu do teatru, dyrekcja zawiadamia, że stanowczo żadnym wolnych biletów wstępu wydatka nie będzie.

Zmiana w repertuarze. Wskutek zgłoszonych wielostronnych żądań przejezdnych z za kordonu, we czwartek w miejsce zapowiedzianej komedji „Dwużeniec“, odegrane będą: „Terakaja“ dramat jap., 2-gi akt „Wesela“ i „Warszawianka“ St. Wyspiańskiego po cenach popularnych.

Towarzystwo lekarskie krakowskie odbędzie posiedzenie we środę dnia 7-go bm. o godz. 6 wieczorem. Na posiedzeniu tem wygłoszą wykłady: dr. Bier: „Zafałszowanie przypraw korzennych“ i prym. dr. Bogdanik: „Kreolina w chirurgji.“

Wieczór rozmaitości połączony z rautem spacerowym, odbędzie się dnia 10 bm. w sali Sokoła w Podgórzu na dochód głodnych Warszawian. Program wypełnią: produkcje orkiestry mandolinistów i orkiestry p. Czyżowskiego, deklamacje, monologi, odegranie dwóch jednoaktowych komedji: „Stryj przyjechał“ i „Złoty cieciec“, dalej „Wyrocznia delficka“, muzeum osobliwości, konkurs na najpiękniejszą parę w Podgórzu itd.

Dyrekcja m. kasy Oszczędności urządziła drugą kasę wkładkową do przyjmowania pieniędzy na książeczki oszczędności. Nowe to zarządzenie ma na celu zapobiedz dłuższemu czekaniu interesantów podczas większego napływu publiczności.

— **Z Tow. ogrodniczego.** Miesięczne zebra-
nie członków odbędzie się we środę d. 7. bm. w gmachu chemicznym uniw. Jag. o godz. 6 wieczorem. Na porządku dziennym wykład p. Klusa „O narcyzach“, sprawy bieżące i komunikaty członków.

Towarzystwo ratunkowe w miesiącu styczniu br. udzieliło pomocy 267 razy (w dniu 199, w nocy 68 razy) z tego w nagłym zeszaleńcu 41 razy, w przypadkach chirurgicznych 139, obłąkania 8 razy. Przy samobójstwach interweniowano 4 razy (2 otrucia, 2 postrzały). Fałszywych alarmów było 3. Stanowisko 1 pomocy urządzono 40 razy. Dotkniętych było mężczyzn 164, kobiet 81, dzieci 22. Służbę pełniło ochotników 54. Od założenia Towarzystwa udzielono ogółem pomocy 37,471 razy.

Sledztwo w sprawie zamordowanej Marji Kolasówny w Podgórzu, prowadzone przez dra Kisiela, już ukończone. Oskarżenie w tej sprawie skierwane jest wyłącznie przeciw 26 lat liczącemu Eugeniuszowi Wrońskiemu, bez zatrudnienia. Akta wręczone zostały już prokuratorji państwa, a rozprawa odbędzie się jeszcze w kadencji lutowej.

Repertuar teatru miejsk.

Wtorek: „Dwużeniec“ — komedja w 4-ech akt. A. Mańkowskiego.

Środa: „Pan Sędzia“ kom. w 3 akt. M. Bissona (ceny popularne.)

Czwartek: „Terakaja“, „Wesele“ (akt 2-gi), „Warszawianka“. (Przedstawienie popularne.)

Piątek: Teatr zamknięty.

Sobota: „Dzieci słońca“ sztuka w 4 akt. M. Gorkiego. (Nowość.)

Niedziela: o godz. 3-ciej „Obrona Częstochowy“ dram. hist. w 9-ciu odsłonach z prologiem Juliusza z Poradowa. (Ceny niższe do połowy).

Rozbicie rokowań.

Budapeszt, 6 lutego. Kierujący komitet koalicyi uchwalil wczoraj podać do publicznej wiadomości ustne oświadczenie, jakie hr. Andrassy przywiózł od monarchy i uchwałę koalicyi.

Orędzie monarchy, przywiezione przez hr. Andrassy'ego, było następujące: 1) Monarcha wezwał koalicyę, by na podstawie uchwały komitetu dziewięciu, przyjętego przez monarchę, objęła rządy i oświadczył, że w kwestji językowej nie czyni żadnych ustępstw. 2) Monarcha ustanowi swój własny herb dla wspólnych urzędów. 3) Niema nic przeciw odpowiedniemu użyciu węgierskiego języka w wojskowej procedurze karnej. 4) W kwestjach gospodarczych zaznaczył monarcha, że życzy sobie przyjęcia zawartych już z zagranicą traktatów, jako też przyjęcia autonomicznej taryfy celnej.

Uchwały komitetu, podane monarsze przez hr. Andrassy'ego, były następujące:

Kierujący komitet stronnictw, tworzących większość parlamentu, nie uważa podstaw, zaproponowanych przez monarchę za takie, któreby umożliwiły utworzenie trwałego rządu i zapewnienie pokoju parlamentarnego. Zwłaszcza nie może koalicya przyjąć jako rozwiązanie kwestji wojskowych tej podstawy, jaką podaje orędzie królewskie. Według najgłębszego przekonania koalicyi trwałe rządy i trwałą pokój parlamentarny jest możliwy tylko przez przyjęcie programu pracy, zawartego w adresie, przyczem się samo przez się rozumie, że każde stronnictwo, należące do koalicyi, bez zmiany trwa przy swym własnym programie. Komitet trwa niezmiennie przy całości tego programu pracy, ze względu jednak na położenie kraju i na wyraźne wezwanie monarchy, gotów jest zaproponować zjednoczonemu stronnictwom takie tymczasowe porozumienie, na podstawie którego koalicya bez poświęcenia swych zasad mogła objąć rządy.

Propozycje te wprawdzie nie zgadzają się z zasadniczym stanowiskiem monarchy, ale praktycznie je uwzględniają. Oświadczenia one, że monarcha nie żąda od koalicyi zrzeczenia się jej zasad, zwłaszcza, że koalicya tego nietylko ze stanowiska politycznej przyzwoitości, ale jeszcze bardziej ze stanowiska nienaruszalności parlamentarnej konstytucji pod żadnym warunkiem uczynić nie może. Dlatego też niechaj monarcha upelnomocni rząd do oświadczenia, że on swe zasadnicze stanowisko w całej pełni zatrzymuje. Co do gospodarczej części programu koalicyi monarcha — według kilkakrotnego oświadczenia żadnego zasadniczego oporu nie podnosi przeciw gospodarczej samodzielności Węgier w formie i rozmiarach, jak na to pozwoli czasowe ukształtowanie się gospodarskiej polityki z państwami europejskimi.

Dlatego nie zawieramy związku słownego z Austrią, jesteśmy jednakże gotowi zawrzeć z nią na podstawie wzajemnego wolnego obrotu traktat handlowy, a mianowicie aż do terminu upły-

nięcia traktatu handlowego z Niemcami. Zaś inartykułujemy autonomiczną taryfę cłową, ale nie jako austro-węgierską, tylko jako węgierską taryfę. Traktaty z zagranicznymi państwami, identyczne treścią, jednak samodzielnie, będzie my inartykułowaliśmy w ten sposób, że we wszystkich wypadkach, w których tekst nie jest francuski, będzie obowiązywał tekst węgierski jako miarodajny. Zawarte już traktaty handlowe inartykułowujemy również w powyżej wymienionej formie i przystąpimy również do regulacji waluty i do utworzenia samostoiwego banku węgierskiego. Do regulacji bezpośrednio; sprawa banku zostanie załatwiona w najkrótszym ustawowo dozwolonym terminie.

Także wojskowa część programu koalicyi będzie bez zmiany utrzymana. Mający się utworzyć rząd będzie uważał za swe zadanie pozyskać monarchę dla tego programu, jednakże nie stawiamy urzeczywistnienia tego programu jako warunek utworzenia gabinetu. Żądanie to pozostawiamy *in suspensio* i czynimy je zawisłym od ponownego objawienia woli przez naród, a najusilniejszym zadaniem rządu będzie to objawienie woli w odpowiedniej formie przygotować.

Zgadząmy się na to odroczenie, gdyż szanujemy oczywistą wątpliwość monarchy co do kwestji jednoznacznej woli narodu. Prócz tego także i my uważamy za ważne dać sposobność do objawienia takiej ostatecznej woli, któraby nastąpiła na szerokiej podstawie i przy zupełnej świadomości położenia. Z tego powodu zajmie się rząd natychmiast reformą wyborczą i w możliwie krótkim czasie zażąda przeprowadzenia jej na szerokiej podstawie przez ciało ustawodawcze, a następnie zainauguruje zapytanie narodu. Do tego czasu rząd zużytkuje w pełni przyznaną już przez cesarza w wewnętrznych sprawach pełną wolność akcji, zarówno na polu egzekutywy, jak i ustawodawczym, celem przeprowadzenia ekonomicznych, socjalno-politycznych i innych wewnętrznych reform. Zwłaszcza przystąpi do umocnienia gwarancji naszej konstytucji i naszych instytucji autonomicznych. Ale przede wszystkim spełni swój ważny moralny obowiązek, który ustanowiono zresztą także w uchwale sejmowej z dnia 21 stycznia z r., mianowicie da pełne materialne i moralne zadosyćczynienie urzędnikom, ukaranym przez antykonstytucyjny rząd.

Samo się przez się rozumie, że jeżeli przyjdzie na takiej podstawie do porozumienia i zostanie utworzony parlamentarny rząd, większość będzie miała staranie o ciągłość normalnego toku wszystkich spraw państwowych we wszystkich gałęziach, a więc także o wotowanie normalnego kontyngentu rekrutów i budżetu w dotychczasowych ramach. Rząd bezzwłocznie przeprowadzi te pod względem narodowościowym żądane reformy wojskowe, co do których otrzymał już przyzwolenie cesarza lub otrzyma. Do tego nie można jednak zaliczać takiego załatwienia kwestji herbów i emblematów, jakie zawiera królewskie orędzie, a które komitet był zmuszony za względu na prawno-państwowe stanowisko uznać za nie do przyjęcia.

Drugie orędzie królewskie opiewa:

Po dokładnem zbadaniu przez hr. Andrassy'ego przedłożonych propozycji koalicyi, z których wynika odrzucenie stanowiska cesarza, uważa się działalność hr. Andrassy'ego za skończoną.

Wczoraj powzięta uchwała komitetu opiewa:

Z powyższych doniesień może naród nabrać przekonania, że komitet uczynił w interesie odpowiedniego rozwiązania wszystko, co mógł uczynić bez zaparcia się swych zasad i mandatu, otrzymanego od narodu. Żądano bezpośredniego przeprowadzenia programu pracy koalicyi tylko

